

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

кафедра теорії, історії та філософії
права

Статус дисципліни: обов'язкова

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика та інформація

Спеціальність: С4 Психологія

Форми здобуття вищої освіти: заочна

Мова викладання: українська

Форма підсумкового контролю: залік

Полудьонна Наталія Станіславівна

кандидат психологічних наук, доцент

професор кафедри

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=FelzmLEAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Контактний телефон

Електронна адреса

Розклад навчальних занять

Консультації

Е-mail: k001@navs.edu.ua

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 719

Очні:

(відповідно до графіка консультацій
науково-педагогічних працівників кафедри)
з 14:00 до 16:30

Онлайн:

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу <https://dn.naiau.kiev.ua/course/view.php?id=2542>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування знаннями з організації науково-дослідної діяльності, сприяння розвитку наукового світогляду і творчого мислення.

Тривалість – 2 кредити, загальна кількість годин – 60; годин аудиторних – 10, самостійної роботи – 50.

Форми та методи навчання – денна, заочна; бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправління.

Система поточного контролю : усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою. *Методи поточного контролю* : усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; захист проектів (презентацій); поняттєве вправління; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Система підсумкового контролю – застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). *Методи підсумкового контролю*: усна відповідь або тестування.

Пререквізити – «Математичні методи в психології», «Психодіагностика», «Експериментальна психологія».

Постреквізити – «Теоретичні та методологічні засади організаційної психології», «Кваліфікаційна магістерська робота»

Компетентності відповідно до освітньої програми ступеня вищої освіти магістр

Загальна компетентність, якою повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

ЗК2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності :

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічні дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Знання, вміння, навички

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основний поняттєво-категоріальний апарат методології науки;
- особливості наукової діяльності, її види, форми, суб'єкти;
- вимоги до наукового дослідження, його наукового та науково-прикладного результату;
- характерні особливості наукової мови, особливості основних форм наукових документів;
- вимоги до роботи із джерелами наукової інформації;
- особливості теоретичних та емпіричних методів наукових досліджень;

вміти:

- організовувати власну розумову діяльність;
- застосовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою та науково-методичною літературою;
- доцільно використовувати категоріально-поняттєвий апарат методології науки;
- раціонально використовувати методи наукового пізнання.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Наукове дослідження як особлива сфера діяльності	Семінарське заняття: індивідуальні та групові	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції До семінарського заняття: 1. Здійснити порівняльний аналіз

	опитування; Методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, термінологічний бій.	фундаментальних та прикладних форм наукових досліджень. 2. Здійснити порівняння запропонованих науковцями визначень поняття «методологія». Оберіть з них, на вашу думку, більш зрозуміле. Відповідь обґрунтуйте. 3. Схематично зобразити структуру методології та охарактеризувати її складові. 4. Для дискусії обґрунтуйте відповідь на питання: - Чи може методологія науки існувати як самостійна підсистема прийомів та засобів пізнання? 5. Провести класифікацію наукових досліджень за ознаками: -за напрямом розвитку виробництва; -за ступенем важливості; -за науковим рівнем; -за джерелом фінансування. 6. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень. 7. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми.
Тема 2. Загальна методологія наукової творчості. Загальна характеристика методів наукових досліджень.	Практичне заняття: індивідуальні та групові завдання Методи: частково-пошукові; метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація).	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції До практичного заняття: 1. Здійснити ранжування за глибиною змісту понять “науковий метод”, “метод”, “метод науки”, “методика”. 2. Застосування статистичного методу для досліджуваного явища з метою підтвердження його стабільності чи динаміки (за власним вибором). 3. Здійснити порівняльний аналіз методів узагальнення та порівняння. 4. Здійснити порівняльний аналіз переваг та недоліків методів: спостереження, анкетування, опитування, тесту, експерименту. Результати оформити у таблицю. 5. Застосовуючи метод експертних оцінок, дайте висновок щодо досліджуваних фактів (за власним

		вибором). Результат візуалізувати у вигляді діаграми (графіка, шкали). 6. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись із специфікою методу бесіди/інтерв'ю, їх дослідницькими функціями. Виокремити алгоритм підготовки до бесіди/інтерв'ю з респондентом та вступу з ним у контакт. 7. Розробити план власної бесіди/інтерв'ю з респондентами (5-10 осіб). Провести бесіду/інтерв'ю із фіксацією результатів. Здійснити їх належну обробку. 8. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись зі специфікою методу анкетування. Визначити основні види анкет та їх значення в процесі проведення наукового дослідження. 6. Підібрати два типи анкет (з відкритими та закритими запитаннями). Провести анкетування (5-10 осіб) із фіксуванням результатів, здійснити їх належну обробку.
Тема 3. Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування Методи: проблемні, активні та інтерактивні, (синтез думок), складання коментованої схеми навчального питання.	Під час семінарського заняття : 1. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з теми. 2. Виконання вправ з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій. 3. Здійснити аналіз запропонованого наукового тексту та знайти функціонально-лексичні та логічні помилки. 4. Опрацювати ДСТУ 3008-95 «Документація. звіти у сфері науки і техніки.//Структура і правила оформлення». гармонізований з міжнародним стандартом ISO 5966:1982 «Documentation Presentation of scientific and technical reports» – Видання офіційне – Київ. щодо подання і оформлення наукових звітів.

		5. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми.
--	--	---

Основні інформаційні джерела

1. «Про наукову і науково-технічну діяльність»: Закон України № 848 – VIII від 26.11.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : Навчальний посібник. Вид-во: Право, 2019. – 368 с.
3. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 7-є видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2010. – 295 с.
4. Методологія наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. М. Булавинець, В. П. Горин, О. В. Квасниця [та ін.] ; за ред. В. П. Горина. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2023. – 170 с.
5. Дзьобань О. П. Д 43 Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». – Київ; Одеса : Фенікс, 2025. – 284 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

– мультимедійний проєктор, комп'ютер/ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;

- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)				Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%				max 40%	max 100%
T1	T2	T3	Самостійна робота	екзамен	100
10	10	25	15	40	

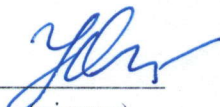
Шкала оцінювання: національна та ESTC

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення

90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення дисципліни

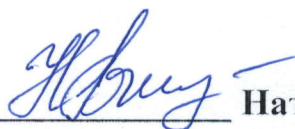
Силабус схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ
протокол від 17 липня 2025 року, № 25.

Завідувач кафедри

(підпис)

Юрій КРИВИЦЬКИЙ

Підпис автора силабусу:

Наталія ПОЛУДЬОННА